

Țăranul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Odinioare și acum

Sunt câteva luni abia, de când s'au împlinit două decenți dela asasinatul din Sarajevo, când un student sârb a curmat viața principelui moștenitor al Ungariei, iar prin pistolul său, a aprins focul în Europa, dela un capăt la altul. Ungurii și-au luat revanșa prin mijlocirea aceluiaș popor, înarmând mâna criminală a câtorva descerești cari n'au ezitat să-și omoare însăși regele lor. Cu toate dovezile trefutabile ale oficialității sârbești de atunci, de a dovedi neamestecul lor în acel asasinat, au rămas simple paleative, în fața orgoliului unguresc. Dar astăzi ce vor face cancelariile europene în fața dovezilor sarobitoare, că oficialitatea maghiară a avut un rol important în asasinatul din Marsilia. De bună seamă că urgia războiului mondial e prea proaspătă în mintea tuturor de a provoca un nou măcel; dar într'o formă oarecare Jugoslaviei v'a trebui să i-se dea satisfacție. Pentru că în ultimul timp provocările Ungurilor au devenit așa de insistente încât prin ele s'ar putea primejdi însăși pacea Europei. Micșorarea elanului revisionist înseamnă a stinge focul care pâlpăie în Europa centrală.

Războiul mondial prin sacrificarea a-tător milioane de vieți, a conștințit orentul de suveranitate a multor popoare cari au stat milenii întregi sub împilarea jugului străin. Ungurii vor trebui să abandoneze definitiv dorința de a stăpâni popoare ce nu fac parte din neamul lor. Iar provocările și ațafărea elementelor minoritare din țările mărginașe Ungariei, va trebui să dispară din preocupările diplomației maghiare, pentru a nu aprinde din nou sângele ce clocește în vinele acelora ce au stat sub jugul lor și a căror martiri de dincolo de 'mormânt strigă răsunarea lor. Ungaria va trebui trezită la realitate înainte de a avea timpul material ca prin manopere oculte să provoace un nou războiu. Cu toată dorința de cari sunt animate țările ce au fost provocate prin asasinatul din Marsilia nu pot rămâne indolente în fața durerii și a insultei aduse Jugoslaviei și Franței; ca pământul Ei ospitalier să fie ud de sângele unui rege venit să-i întindă o mână frățască pentru consolidarea păcii.

S. T.

Cronica politică

Joi se va deschide parlamentul Deci, se înțelege dela sine, că săptămâna aceasta e mai bogată în evenimente ca ori când.

Guvernul pregătește mesajul regal, ce se va citi la deschiderea corpurilor legiuitoare D. Valer Pop — este însărcinat de guvern să meargă în ținutul Aradului, unde M. S. Regele se află la vânatoare, pentru al supune aprobării Suveranului.

Deasemeni guvernul dă o atenție deosebită și afacerei Skoda. Se va citi raportul întocmit de d. Bentoiu, în chestiunea aceasta, raport care conține nouă capitole. Cel mai interesant e capitalul ultim, care cuprinde concluzii finale asupra răspunderilor personale.

În special se scoate în evidență vinovăția organelor militare pentru lipsa de interes (Continuare în pag. 2-a.)

Agricultura, industria și comerțul

Marele agronom și om politic, fost priministru al României Mici spunea, că „fără agricultură, industrie și comerț o țară nu poate înainta, chiar de-ar fi umbrită de umbra lui Dumnezeu“. Dintre acestea trei, nouă, Românilor, ne este mai dragă agricultura. De altfel e credința tuturor popoarelor, că agricultura au învățat-o oamenii dela Dumnezeu, pe când meșteșugurile le-au învățat dela diavolul. Chiar zeul meșteșugurilor la Romani trăia sub pământ și anume în locurile de unde veneau cele mai mari nenorociri, mai ales sub vulcani, (de aici numele Vulcanus). Dintre zeii plugăriei, Triptolem a trecut din sat în sat și a învățat pe oameni, cum să-și lucreze pământul. La Romani agricultura era în mare cinste. Nici nu putea cineva ajunge conducător, dacă nu era plugar. La noi, 82 din 100 de oameni se ocupă cu agricultura.

Cineva a făcut următoarea împărțire a țărilor: țările cu pământ sărac și agricultura înaintată se numesc țări industriale (nu-i greșală de tipar), iar cele cu pământ roditor, dar cu agricultura înapoiată se numesc țări agricole. Noi suntem o țară agricolă, poate cea mai agricolă dintre țările lumii.

Alții împart țările în țări sărace, adecă agricole și țări bogate, adică industriale. Această împărțire a făcut-o, mi se pare, și un fost ministru român, D. Mihail Manoilescu. Să nu creadă cineva, că prin țară bogată se înțelege o țară în care toți sunt bogați, nu, ci se înțelege o țară în care sunt câteva mii de îmbuibăți cu bunătați și câteva milioane de flămânzi.

Pe lângă țările agricole și cele industriale mai sunt țările comerciale. Un glumeț, le-a numit țări cari trăesc pe socoteala altor țări, cum trăește de pildă vâscul pe socoteala copacilor, sau cuscuta pe socoteala trifoiului. Strămoșii noștrii, ca și noi de altfel, se ocupau prea puțin cu această îndeletnicire. Se închinau totuși la un zeu al comerțului, Mercurius, care era și patron al avocaților, fiindcă știa să înșele și să mintă chiar pe zeul zeilor. Se zice că odată acest zeu a roșit de rușine, fiindcă a fost prins spunând adevărul.

Cea mai însemnată meserie în stat este agricultura. Istoria ne învață, că decăderea agriculturii a mers alături cu decăderea popoarelor. Falnica împărăție romană s'a fărâmițat îndată ce locuitorii ei s'au lăsat de plugărie. Nu știu cine spunea acest mare adevăr: cine are pământul are țara!

În luptele ce s'au dus pe viață și pe moarte între două țări, totdeauna au

ieșit învingătoare țările agricole. Din trecutul popoarelor ne aducem aminte de lupta dintre Romani și Cartaginezi. Aceștia din urmă aveau și generali mai buni și diplomați mai buni decât Romanii, totuși războiul s'a sfârșit cu ștergerea Cartaginei de pe fața pământului. Pe locul unde se înălțau zidurile cetății, au trecut plugurile. De altfel, Cartagina nu este singurul oraș, pe care l-a înghițit pământul. Sunt multe altele mai mari și mai frumoase ca orașele lumii de acum, peste care trec păstorii cu turmele și plugarii cu plugurile. Ce s'a ales din vestitul oraș Babilon, pe zidurile căruia puteau merge șase care alătura. ? Dar cu Ninive, cel cu grădini acățate în aer. ?

— Pământ, pământ, pământ!

În războiul de acum, care popor a fost mai înarmat ca poporul german și totuși Germania a fost silită să încheie o pace rușinoasă, căci armele pot aduce biruinți, dar nu pot da omului pâinea. Șaptezeci de milioane de oameni se hrăneau cu napi și cu rădăcini. Aproape toate războaiele și toate revoluțiile, câte le-a avut omenirea, au fost pricinuite de lipsa pâinii.

Cel mai mare preț trebuie să-l pună un stat pe plugărie. Asta nu înseamnă că industria și comerțul nu trebuie încurajate. Noi însă cerem stăruitor ajutorarea agriculturii, fiind îndeletnicirea cea mai românească din țara noastră. Am citit într'un ziar numele industriașilor și al comercianților și am rămas îngrozit de ceiace am văzut acolo. Se găseau prea puține nume românești. Să nu uite nimeni, că o țară se apără mai mult cu plugul decât cu pușca sau tunul.

În muzeul Carnavalet din Paris, Francezii țin o bucată de pâine neagră cum e cărbunele. E o amintire tristă, care le vorbește despre zilele de foame ce le-au avut într'un război. De nu vom lua din vreme măsuri, o să ajungem și noi să mâncăm o pâine atât de neagră.

Nădăjduim totuși, că cei ce poartă destinele acestui neam de plugari vor ști să-l călăuzească pe drumul bogăției și al fericirii.

Prof. MARTIN IOAN

Sfaturi practice.

Alifie pt. arsuri

Se ia o lingură de unt-de lemn, o lingură de untură proaspătă, o lingură var nestins, o lingură spirt, și o lingură zahăr alb. Se amestecă bine la un loc până se face alifie. Cu alifia aceasta se unge locul ars, seara și dimineața.

Imprumutați Țara! O școală model și un om al datoriei

Intrădevar, greutăți de tot felul apasă pe grumazul bietului cetățean. Justificarea este foarte simplă și poate fi înțeleasă de oricine, fără a fi nevoie de discutarea diferitelor principii economice. — Lipsa de monede pe piață, este de altfel un fapt prea bine observat de toți. Iată ce a slăbit încrederea, banul a fost așezat în ladă și lipsa a început să se reliefeze din ce în ce.

Astăzi banii se țin în ladă, iar acum câțiva zeci de ani se ascundeau în pământ, spre a fi păziți de hoți. Sunt și astăzi mulți dintre cetățenii acestei țări, cari cred că, banul pe care îl țina în ladă este o bogăție. În sens mărginit da, pentru posesor este o bogăție moartă, o bogăție nereproductivă. Pentru stat însă este o bogăție inexistentă, o bogăție ascunsă, o bogăție pe care statul n-o știe.

Prin noțiunea de stat trebuie a înțelege pe toți cetățenii și rolul lor este de-al ajută, ca astfel să prospereze, iar statul la rândul său, este obligat să ocrotească pe cetățeni, asigurându-le o viață liniștită și bună.

Iată ce marele angrenaj „Statul” merge bine, înflorirea se vede. O mașină care deși unsă, îngrijită întru toate, atât timp cât numai o piesă merge șchiopătând, efectul se observă la întreaga mașină. Cetățeanul trebuie să știe că nimic din ceea ce produce nu este numai pentru el, este pentru și în favorul întregii colectivități, care alcătuiește statul.

De câțiva vreme statul se trudește să scape din greutățile în cari involuntar se sbate dela război încoace, fără a vedea măcar cea mai mică atenuare al răului.

O idee care face cinstite actualilor conducători, o idee de o înaltă concepție, o idee care a readus zâmbetul și speranța de odinioară și pe cele mai posace figuri — este aceea a „Lansării unui împrumut de înzestrarea țării” — a cărui scop fiind îndreptarea noastră spre o nouă viață, care se face în mod direct pentru: înzestrarea armatei, pentru agricultură, reface-

rea și construirea de noi și moderne mijloace de comunicații (șosele, căi ferate, porturi, aerodromuri, etc.) precum și crearea a o mulțime de întreprinderi. În mod indirect este împrumutul pentru înflorirea țării, pentru restabilirea încrederii de odinioară, despre care act acum nu se poate vorbi.

Prin deschiderea mai multor întreprinderi șomajul dispare, muncitorimea își va asigura condiții de viață mai superioare, industriași își vor putea plasa produsele, agricultorii vor produce mai mult, cererea crescând în raport cu creșterea salariului și în raport cu îmbunătățirea condițiilor de traiu ale muncitorilor din fabrică.

Trecând la serviciul pe care îl face cetățeanul prin subscrierea de obligațiuni, vom vedea o mulțime de servicii, de cari beneficiază direct, și o mare parte de care beneficiază statul, care vine și împarte din nou aceste beneficii tuturor cetățenilor.

În timpul de față când încrederea în instituțiile de credit nu mai există, împrumutul statului este cel mai sigur plasament, statul garantându-i acoperirea în lei aur; înlăturând orice teamă de inflație, sau vre'o altă întorsătură financiară similară, care ar putea să-l păgubească. Urmează apoi modul de fructificare a banului care este sigur, rentabil și plin de șanse de îmbogățire, ca; eșirea anuală la sorți a unui respectabil număr de obligațiuni, apoi un mare număr de premii ce se dau, lăsând la o parte faptul că obligațiunea în valoare nominală de 1.000 Lei se plătește numai cu 8.80 Lei.

Din cele afirmate până aci rezultă că, cetățeanul va vedea în scurt timp revenirea la normal, efect cauzat de mica sa contribuție.

Iu consecință, fiecare cetățean cu conștiință să se grăbească a subscrie în cadrul puterilor la „împrumutul național de înzestrare al țării!”

C. I. BĂCA

Un ordin circ. al min. de finanțe

Debitori cari nu vor plăti prima rată la 15 Nov., vor fi urmăriți

Apropiindu-se ziua de 15 Noem- Ministerul de finanțe a ținut să amintească debitorilor, cari au intrat în prevederile legii conversiunii datoriiilor agricole următoarele:

„Se aduce la cunoștința generală că la 15 Noembrie a. c. este scadența pentru plata primei rate datorată de către debitorii care beneficiază de avantajele legii pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane.

Cu aceasta ocazie se reamintește tuturor celor interesați că, sub nici un cuvânt, guvernul nu va prelungii terme-

nul fixat de lege și toți acei care nu vor plăti prima rată la 15 Noembrie, vor fi urmăriți conform art. 14 din lege, care prevede: „În caz de neplata unei singure rate, chiar față de unul dintre creditorii, creditorul neplătit va putea urmări fructele naturale sau civile, sau veniturile de orice fel ale debitorului.”

Deci Legea Conversiunii nu se va mai schimba. E bine ca fiecare să-și plătească prima rată din datorie, căci, altfel, pierde dreptul ce îl acordă legea Conversiunii și atunci e mai rău.

Cronica politică

(Continuare din 1-a).

ce au arătat-o cu ocazia comenziilor de arme făcute la fabrica Skoda. Totuși nu-i mai puțin adevărat — că partidele politice vor ști să speculeze și această chestiune și vor ataca pe Național-țărăniști, deoarece sub a lor guvernare s'a întâmplat panama de trista și recentă memorie. Se vorbește încă depe acum de atacurile iunianistilor, georgiștilor și gogiștilor în afacerea Skoda. Dar Național-țărăniștii sunt pregătiți și vor răspunde — D. Mihalache a și convocat comitetul executiv al partidului pentru a lua o hotărâre în această chestiune. Tot cu aceasta ocazie, șeful partidului Național-țărănesc, reintors numai de câteva zile din Italia, unde a făcut o călătorie de studii politice, și-a comunicat impresiile din țara Duceului. D-sa declară că „Metoda lui Mussolini nu se poate copia”, partidul nostru rămâne cu programul de la Câmpulung, pe care nu exagerez să-i spun foarte bun”.

În politica externă atmosfera încă e încărcată; — tensiunea dintre Germania și Franța merge crescând, din cazul reginei Saar.

Dealtcum Germania se pregătește mereu de războiu, deoarece dorește să redobândească acest teritoriu, bogat în cărbuni.

Dacă în occident pacea se pare că e așezată pe temelii de nisip, în Balcani, în urma conferinței dela Ankara, sub conducerea înțeleaptă a d. Titulescu, înțelegerea Balcanică a început să-și dea roadele așteptate.

Însăși Bulgaria care, până mai ieri, căuta se facă opinie separată, a înțeles că e spre binele ei, și a tuturor să se apropie de înțelegerea Balcanică. Un pas s'a făcut în direcția aceasta prin trecerea d. Titulescu prin Sofia, unde a avut o întrevedere, ce a durat două ore, cu Regele Boris și cu primministrul și ministrul de externe al Bulgariei,

Cu această ocazie s'au pus la punct și unele chestiuni de politică externă ce priveau cele două țări vecine: România și Bulgaria.

Vă rog să credeți că dacă intenționez să scriu aceste rânduri n'o fac dintr'un sentiment de joasă înțelegere, așa zis al „Periutei”.

Așa dar fără trâmbitare fariseică caut a arăta rodnică activitate ce se depune de către corpul didactic dela șc. prim. din com. Aninoasa, jud. Hunedoara, în fruntea căruia se găsește inv. M. Bogza, dir. școlii. Dl M. Bogza și-a pus toată energia și toată priceperea de care dă dovadă, în a conduce această școală, care înainte de a veni Dsa era o adevărată pepinieră a obrăznicilor minoritare. Nu ușor a fost drumul ce l-a străbătut până acum, când multele inconveniente și dificultăți au fost definitiv înlăturate.

În opera sa a fost sprijinit de dnii inv. I. Trifan, V. Ciubotaru, etc., precum și de experiența și dragostea pentru învățământ a d-lui insp. general P. Petrescu. Astăzi această școală prim. poate fi sigură de izbândă deplină, s re care merge cu pași repezi. Ce s'a putut realiza la această școală? În fiecare an, șc. prim. organizează câte o expoziție de lucru manual, care e vizitată și admirată de întreaga populația din com. Aninoasa și comunele vecine. Deasemni, în decursul fiecărui an școlar, corpul didactic indemnă de d. director, organizează diferite serbări pt. școlari și părinții lor, serbări care aduc mari foloase pe teren cultural. Școala are atelier de lucru manual, bibliotecă, muzeu, cooperativă șc., farmacie, iar pt. viitor sperăm că vom avea și un aparat de radio.

Amintim, că anul trecut sub conducerea pricepută a dlui Ioan Trifan, elevii din cl. VI-a și VII-a au făcut o frumoasă, instructivă și lungă excursiune, cu itinerarul Brașov, Sinaia, Ploiești, București și Constanța. Mai amintesc în treacăt că la această școală toate clasele au dulapioare pt. ținut cărțile de băut apă, clasele sunt înfrumusețate cu tablouri, hărți, desene făcute de școlari; iar în ferestre ghiveci de flori, cari dau un deosebit farmec saletor de clase. Activitatea școlară și extrașcolară ce se depune la școala amintită mai sus, e rodnică și merită laude.

R. A.

E adevărat?

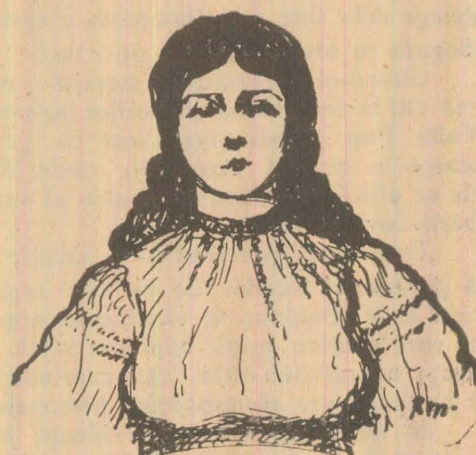
Un domn, bătrân, peste șaptezeci de primăveri în apasă umerii, pensionar, ni se plânge, că mergând la agenția de percepție din Baia de Criș, ca să capete o dovadă să este la curent cu plata impozitelor către stat, județ, comună, și astfel să-și poată ridica pensia pe luna Octombrie a. c., a fost bruscat, — supune dsa, fără nici un motiv — de d. agent perceptor Busceanu.

Ba — mai mult adaugă abonatul nostru — a fost dat afară și din localul percepției.

Noi nu-l cunoaștem pe d. perceptor Busceanu și regretăm că trebuie să-i amintim că nu se cuvine, și nu-i uman, credem noi, să se poarte cineva prea dur, cu bătrânii. fie el chiar șef al unei instituții.

Nu trebuie să se uite că:

Nimic pe lumea aceasta nu-i mai presus de onoare!...

Imprumutul țării

de: Vasile Milliaru

Buni Români, spre voi ridică astăzi Țara al
[ei glas
Și vă cere tuturora ca s'o scoateți din impas:
Să se 'nalțe unde vruă Marii Neamului Eroii,
Astăzi Țara, cu nădejde, cere zestre dela voi!
N'o lăsați să mai cerșească la streini, de nu
[vă plăc,
Căci străinul o'mprumută, dar și roaba lui face!
Nu vă mai ascundeți banii căci va fi mai grea
[povara,
Ți-se șfulberă comoara, dacă roabă-ți este Țara!
Cel ce astăzi, cu iubire, Țara lui și-o imprumută,
Plug de aur pune'n brazdă și-i rodește sutăn
[sută!
Țara-i mama tuturora, pentru cei cari își dau
[seama,
Și-i mișel cel care poate, dacă nu-și ajută
[mama!
(Din „Gorjanul“)

O punere la punct

În coloanele acestui ziar ne-am ocupat în nenumărate rânduri de activitatea rodnică a diferitelor personalități, depusă în serviciul cauzei obștești, și aceasta, să se știe, n'am făcut-o de dragul de a lăuda pe cineva, intenție ce ni se atribuie; ci am crezut de cuviință că e bine să încurajăm oamenii activi ce muncesc cu succes în interesul acestei populații, și așa destul de văduvită de oameni cari să-i susțină interesele. Celor îngânați, fie datorită titlului ce-l posedă, fie capacității excepționale cu care se cred dotați, le putem spune că, capacitatea cuiva se verifică întotdeauna în raport cu munca ce o desfășoară în serviciul interesului obștesc și nu datorită titlului care e numai un atribut al persoanei lor. Iar dacă sunt amatori de senzațional, le putem servi senzații așa de tari încât ne e frică de vr'un șoc nervos. Până acum, nu ne-am ocupat de mirabilele soferii omenești inerente viața oricărui om, nici n'am fost în goană după senzațional, dar dacă o doresc o vom face.

Aninoasa-Hunedoara

— Conferință. Comit. de propag. pt. imprumutul de înzestrare al țării din loc, a ținut o adunare generală în localul casinoului. În fața unui numeros public dl. ing. Arghir a ținut o frumoasă conferință prin care a lămurit asistenței scopul pt. care se face imprumutul de înzestrare, precum și condițiile subscrierii, arătând pe larg și avantajile ce decurg. La urmă a luat cuvântul dl. M. Bogza, director șc. prim. și președ. al comitet. de propag. etc., care a mulțumit conferințierului pt. cuvânt. rostită, arătând și d-sa importanța mare a acestui imprumut.

— Propag. politică în ora de religie. Neastâmpăratul preot rom. cat. Timăr Săndor, mare șovinist și iridentist maghiar, în ora de religie face propag. politică, distribuind școlărilor săi diferite broșuri și ziare.

Cu părere de rău anunțăm cetitorilor noștri că fostul director al băncii „Crișana“ din Baia de Criș,

T. MACAVEI

a încetat din viață în 15 Nov. c.

Transmitem familiei îndoliate sincerile noastre condoleanțe, pentru pierderea ireprosabilă suferință.

ȘTIRI

Din Deva

— Profesorii dela școala normală din Deva au subscris la imprumutul intern suma de 38.000 lei.

Din Hațeg

— Aflăm cu plăcere că prietenul și abonatul nostru d. Gh. Pârău, directorul școlii primare din Hațeg, a fost numit, cu 15 Nov. c., subvizor școlar de control în județul nostru.

Din Brad

— S'a aprins săptămâna trecută, casa muncitorului David Todica, din Orminda. Nefericitul om a rămas sărac lipit pământului.

— Săptămâna viitoare d. deputat Mircea Oprea din Deva, împreună cu mai mulți interesați, vor începe exploatarea minei de aur dela Dealul Fetei.

— Prietenul nostru d. Cristea Firțulescu și-a serbat logodna Duminică 11 Nov. c. cu d-ra Eliza Mureșan.

Le dorim fericire și noroc!

— Joi, 15 Nov. c., d. inspector T. Vlădoianu va veni la Brad, pentru a ține o conferință, despre importanța imprumutului intern, învățătorilor din plasa Avram Iancu și plasa Brad.

— Dna Stanciu și d. Rîșcuța, învățători în Rșcuța, și-au serbat cununia religioasă Duminică 11 Nov. c. Felicitări.

— La scaunul Mitropolitau al Moldovei, în urma morții metropolitului Pimen, vor candida: P. S. episcopul Lucian Triteanu al Româului Nifon al Hușilor, Visarion Puiu, episcop de Hotin, Titi Simedrea, vicar și Grigore Leu Botoșeanu, arhieru.

Din Valea-Brad

— Timpul frumos din ultimele săptămâni a făcut ca mulți pomi din această comună să înflorească, ba chiar să facă fructe și unele dintre ele să se coacă. Astfel ni se comunică de d. N. Stanciu, preotul comunei, că aproape de pădurea numită „Cocoșul“, — într'o grădina cu pomi fructiferi a văzut, zile trecute, prune coapte, din al doilea rod.

În comuna V lea Brad bătute epidemia pojarului și febra tifoidă.

Din Tebea

În sfârșit s'a făcut dreptate și lui Diogene. A fost numit titularul notariatului din Tebea. Pe noi ne bucură și mai mult această numire, deoarece s'a spălat rușinea, de până mai ieri, de a fi străjerul mormântului Craiului munților un minoritar... și încă un minoritar șovinist de talia lui Secheyi. Ori cum ni s'ar lua afirmarea noastră, dar trebuie să recunoaștem, că prin numirea d. Secheyi la postul din Tebea, era o figură adusă sentimentelor noastre românești.

Din Baia de Criș

— Constituirea cercului cultural al circumscripției Baia de Criș. Învățătorii din cercul cultural din Baia de Criș s'au întrunit în localul școlii primare din loc sub preș. dlui Petru Incicău și în prezența dlui Ioan Micu sub rev. șc. Președintele și secretarul au fost desemnați de către revizoratul școlar în persoana dlui Incicău preș. și Bărna secretar. La fixarea programului de lucru pe anul în curs s'a ținut seama de indicațiile oficiale al rev. școlar și a celorlalte organe de control cari au fixat conferințele cari trebuiesc ținute atât la ședințele intime cât și la cele publice; astfel că învățătorilor le-a revenit doar sarcina de a-și împărți atribuțiunile și a fixa data ședințelor.

— Inspecție școlară. Zilele acestea școlile din regiunea noastră au fost inspectate de dl. inspector Vlădoianu, asistat de dl. Popovici Adam, rev. șc.; rămânând pe deplin mulțumiți de rezultatul constat. S'a constat că frecvența elevilor în urma măsurilor luate s'a îmbunătățit mult.

— Parastas pentru Amos Frâncu. Zilele acestea împlinindu-se un an dela moartea tribunului și a marelui luptător național

Diogene...

dr. Amos Frâncu, câțiva români din localitate au luat inițiativa ridicării unui parastas la mormântul marelui defunct, oficiat de reprezentanți celor două confesiuni românești, în prezența a unui numeros public. După oficierea serviciului divin ambii preoți au ținut câte-o vorbire școfînd în relief faptele pilduitoare ale defunctului cari lau indicat printre eroii neamului. Vrednic de amintit este faptul că în timp ce reprezentanții cei mai de seamă ai celor două confesiuni se răsboesc, harnici preoți ai localității noastre cu această ocazie au dat dovadă de o armonie și o solidaritate completă ce le face cinste.

Trimitim la cerere

tuturor, grătit, câte un număr de probă din gazeta „Zarandul“

Citiți și răspândiți

„ZARANDUL“

ȘTIRI DE TOT FELUL

— La împrumutul intern M. S. Regele a subscris suma de 4 milioane lei, iar Marele Voevod Mihai 3 milioane. D. prim-ministru Tătărescu a subscris suma de 50.000 lei; d. dr. Angelescu, ministru al școalelor a subscris 200.000 lei, ceilalți miniștri au subscris câte 100.000 lei, iar subsecretarii de stat 30.000 lei.

In prima zi, după datele comunicate de ministerul de finanțe, s'a subscris peste un miliard și jumătate lei.

— Marți 6 Nov. c., d. n. i.: inspector școlar T. Vlădoianu, revizor Popovici și sub-revizori școlari I. Micu și Popovici, au inspectat școlile primare de fete și băieți din Brad, și școala primară din Baia de Criș.

— In Muntenia și Moldova duminică s'a simțit un cutremur, care a durat 30 secunde.

— In Rusia un om s'a căsătorit cu 58 femei și a avut 102 copii. Justiția l'a condamnat la 10 ani muncă silnică, pentru această faptă nelegiuită.

— In Japonia s'a deslănțuit în 11 Nov. c. o puternică furtună. Din cauza aceasta au fost înecați în mare peste 1400 pescari.

— La 11 Nov. c. s'au împlinit 16 ani dela încheerea armistițiului dintre popoarele cari s'au războit în anii 1914 - 1918. Cu această ocazie în toate statele s'au organizat serbări aniversând actul însemnat, care adușe pacea popoarelor.

— Institutul Meteorologic din capitală anunță că peste o zi sau două, după ploaia din zilele acestea, temperatura va scădea simțitor. Vântul ce bate din stepele Rusiei — Cri-vățul — își va face apariția. Deci, după comunicatul institutului, suntem în pragul iernei.

— S'a votat o lege, încă în sesiunea din vara trecută, că toate farmaciile, drogheriile, etc. cari vând art. cole cosmetice să aplice pe aceste mărfuri, cu data de 1 Nov. c. timbrul sanitar.

— Județul Timiș-Torontal a semnat suma de 5 milioane lei la împrumutul intern.

— D. avocat I. Moța urma să țină zilele acestea o conferință la Arad.

In ultimul timp a fost interzisă de ministerul de interne, ținerea conferinței.

Către prietenii noștri abonați la gazeta „Zarandul“

In curând se împlinește doi ani de când cei mai mulți abonați au primit gazeta regulat. Dar cu părere de rău trebuie să constatăm, că n'au ținut socoteală de cheltuielile ce avem și nici până astăzi n'au nevoieți a ne trimite neînsemnatele sume ce ne datoresc.

Facem dar un călduros apel iubiților noștri abonați rămași în urmă cu plata abonamentelor, acelor cari au primit și n'au plătit, cum și acelor cari doresc a continua cu abonamentul să se grăbească a ne trimite neînsemnatele sume ce ne datoresc, deoarece numai așa vom putea aduce noi îmbunătățiri gazetei.

Nefiind decât o chestie de cinste din partea d-lor, suntem încredințați că apelul nostru nu va rămâne fără răspuns și că toți abonații, cari din scâpare de vedere, n'au achitat abonamentele, se vor grăbi a ni le trimite cât mai curând.

Hălmagiu (jud. Arad)

— *Culturale.* Duminică 4 Noembrie a. c., învățătorii din circumscripția Vărfurile, au ținut cerc cultural la școala primară din comuna Vărfurile. Președintele cercului cultural d. I. C. Demetrescu, deschide ședința printr'o cuvântare simțită, în care roagă pe colegii la o colaborare strânsă și sinceră. Urmează o lecție de aritmetică la cl. IV-a, predată de inv. I. C. Demetrescu, care a fost pe deplin reușită.

Conferința intimă este ținută tot de d. I. C. Demetrescu, care vorbește despre „Aplicarea învățământului în școala primară”, pe care a expus-o în fața colegilor cu mult succes.

După o mică gustare, la ora două, în prezența unui public nu prea numeros, se procedează la desfășurarea programului ședinței publice. Primul punct îl constituie disertația: „Despre pomicultură” a inv. Ion Damaschin din Măgulcea. D-sa arată locuitorilor cauzele principale care fac ca fructele noastre să nu fie căutate, îndemnând și dând norme locuitorilor de felul cum trebuie să-și îngrijească pomii fructiferi. Conferința a fost bine studiată și documentată, înfățișându-ne pe autor ca bun animator de masă.

— *Administrative* Joi 8 Noembrie a. c., s'a ținut în Hălmagiu o conferință administrativă al primarilor și notarilor din plasa, la care au participat și învățătorii din jur.

D-l primpretor dr. A. Putici, deschide conferința la ora 3 p. m., arătând importanța acestei conferințe. D-sa atrage atențiunea primarilor asupra școalei primare, punându-le în vedere ca toate școalele să fie aprovizionate cu lemne pentru foc. După ce mai vorbește primarilor despre buna administrație a comunelor, d-l primpretor arată importanța împrumutului intern, condițiile și avantajile ce le oferă împrumutul subscriitorilor.

La ora patru conferința a luat sfârșit.

— *Mișcarea populației în notariatul Bănești.* In notariatul Bănești din pl. Hălmagiu, — compus din 7 comune — mișcarea populației, în luna Octombrie, este următoarea: 5 născuți, 7 morți și o căsătorie. Situația de mai sus, trebuie să ne dea de gândit pentru viitorul nostru național. La aceasta contribuie, în mare parte și sărăcia, ce rânzește cu dinți hidoși, în casa, aproape, a fiecărui locuitor din plasa Hălmagiu.

Mica publicitate

— *DOMN DE 26 ANI,* maestru independent, creștin, doresc căsătorie cu domnișoară, vârstă 17—25 ani, tot creștină. Nu răspund anonimelor. Adresa la librăria Zarand, pentru maestru.

Nu e reclamă! E un adevăr!

O noutate senzațională, încălzirea cu sobe de teracotă

Cu acest nou sistem de sobe de teracotă, cu o cantitate de 10 kg. lemne, se face o încălzire suficientă pentru 24 ore.

Încălzirea se face repede și căldura se menține!

Acest sistem l'am învățat în străinătate și se poate aplica sigur chiar și la sobele vechi de teracotă.

Livrez, adică montez, în orice dimensiuni, culori și forme, sobe de teracotă, mașini de gătit, sobe șemeneuri, învelirea păreților cu plăci de fayance alb sau în orice culoare,

CU PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Primesc sobe de teracotă vechi pentru a le edifica din nou, a le transforma în altă formă, le pot mări, precum și repara.

Pentru noul sistem arătat mai sus, garantez.

In așteptarea comenzilor On. public semnez

Cu toată stima:

Ignatie Vértes

maestru de sobe.
Petroșeni, Str. A. Vlaicu Nr. 7.

Atențiune!

Atențiune!

Abonamentul la „ZARANDUL“

pentru săteni și muncitori e numai 50 lei pe an!

Abonați-o căci e cea mai eficientă gazetă, ce apare în țara noastră.

Pentru ridicarea troițelor

cu ocaziunea comemorării a 150 ani dela Revoluția lui Horea, Cloșca și Crișan s'a incasat:

Report	Lei 63.136.—
Colecția elevului Fogel Carol cl. III-a dela liceul ort. rom. „Avram Iancu” din Brad	50.—
Din taxa de 30 lei, plătită de către muncitori, transpusă de Direcția Soc. „Mica” Brad	20.000.—
Colecta Pr. Alexandru Fugăta din com. Luncoiul de jos	145.—
Colecta Pr. Alexe Popa din com. Vălișoara	672.—
Radu Moga	500.—
Colecta din parohia Tălagiu	100.—
„ „ „ Aciuța	59.—
„ „ „ Gurahonț	670.—
„ „ „ Iosășel	50.—
Profesorii liceului ort. rom. „Avram Iancu” din Brad	6.100.—
Din taxa de 30 lei, plătită de către muncitori, transpusă de Direcția Soc. „Mica” Brad	29.960.—
Total Lei	121.442.—

Brad, la 26 Octombrie 1934.

Casier, VALER FUGĂTA

Sufragerie

modernă, din stejar afumat, compusă din bufet, servanță, vitrină (cu oglinzi cristale și sculpturi) și masă ovală cu șesă scaune îmbrăcate în piele, costat 45.000 lei,

Se vinde

numai cu 20.000 lei

la avocatul dr. GORA DIN BRAD.

Dum. CINEMA „ORIENT” BRAD

18 „Vânt de Primăvară”

Nov. (Ich bei Tag und du bei Nacht.)

Operetă cu:

Käthe von Nagy, Willy Fritsch, Ida Wüst, Julius Falkenstein și Ursula von Diemen.

Bon No. 4.

Zece bonuri de acestea dă drept posesorului la un anunț gratuit de 10 cuvinte la „Mica publicitate” din gazeta noastră.